W**ymagania edukacyjne dla przedmiotów artystycznych (Historia sztuki, muzyka, plastyka)**

w II Liceum Ogólnokształcącym im. Króla Jana III Sobieskiego w Krakowie
z treściami nauczania, procedurą podwyższania ocen oraz dostosowaniami dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE).

WYMAGANIA EDUKACYJNE I TREŚCI NAUCZANIA

Przedmiot: Historia Sztuki (Klasa Architektoniczno-Artystyczna)

Dla klasy o profilu architektoniczno-artystycznym program realizowany jest w rozszerzeniu (poziomy 1-4 odpowiadają klasom I-IV liceum), ze szczególnym uwzględnieniem ewolucji form architektonicznych, urbanistyki oraz analizy formalnej dzieła sztuki.

Klasa 1 (Poziom 1) – Pradzieje do Średniowiecza

1. Treści nauczania (Syllabus)

- **Sztuka prehistoryczna:** Paleolit (Lascaux, Altamira), neolit (Stonehenge).
- **Sztuka starożytnego Bliskiego Wschodu:** Mezopotamia (Sumer, Babilon, Asyria), Egipt (architektura grobowa i sakralna, kanon w rzeźbie i malarstwie).
- **Sztuka klasyczna antyku:** * **Grecja:** Porządki architektoniczne (dorosły, joński, koryncki), ewolucja rzeźby (archaiczna, klasyczna, hellenistyczna), Akropol ateński, **Rzym:** Innowacje architektoniczne (łuk, kopuła, beton), architektura użyteczności publicznej (Koloseum, Panteon, akwedukty), rzeźba portretowa.
- **Sztuka wczesnochrześcijańska i bizantyjska:** Bazylika, mozaiki (Rawenna), Hagia Sophia.
- **Sztuka przedromańska i romańska:** Architektura obronno-sakralna (portal, sklepienia kolebkowe i krzyżowe), rzeźba i malarstwo jako *Biblia Pauperum*.
- **Sztuka gotycka:** System pilastrowo-żebrowy, wiotkość ścian, witraże, katedry francuskie, gotyk ceglany w Polsce.

2. Wymagania edukacyjne

Ocena	Wymagania szczegółowe (Uczeń potrafi...)
Dopuszczający (2)	Wskazać podstawowe zabytki Egiptu, Grecji, Rzymu i średniowiecza; rozróżnić styl romański od gotyckiego na prostych przykładach.
Dostateczny (3)	Opisać cechy porządków greckich; wyjaśnić pojęcie kanonu; rozpoznać elementy konstrukcyjne świątyni greckiej i gotyckiej katedry.
Dobry (4)	Samodzielnie przeprowadzić podstawową analizę porównawczą (np. rzeźby klasycznej i hellenistycznej); posługiwać się poprawnym terminem architektonicznym.

Ocena	Wymagania szczegółowe (Uczeń potrafi...)
Bardzo dobry (5)	Analizować ewolucję konstrukcji inżynieryjnych od rzymskiego łuku do gotyckiego systemu przyporowego; płynnie operować kontekstem historyczno-filozoficznym epoki.
Celujący (6)	dostrzegać analogie między antykiem a współczesną architekturą; dokonywać samodzielnie analizy porównawczej dzieł sztuki z różnych kręgów kulturowych i epok.

Klasa 2 (Poziom 2) – Nowożytność (Renesans do Klasycystycyzmu)

1. Treści nauczania (Syllabus)

- **Renesans i manieryzm:** Humanizm, odkrycie perspektywy zbieżnej (Brunelleschi, Alberti), wielcy mistrzowie we Włoszech (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael), renesans północny (Dürer, Bruegel), manieryzm jako kryzys klasycznego piękna. Renesans w Polsce (Wawel, Zamość jako miasto idealne).
- **Barok i Rokoko:** Dynamizm, światłocień, iluzjonizm, synteza sztuk. Architektura sakralna (Il Gesù) i pałacowa (Wersal). Barok w Polsce (Wilanów, kościoły jezuickie). Rokoko jako styl wnętrz i rzemiosła.
- **Klasycyzm:** Powrót do antycznych reguł, racjonalizm, architektura rewolucyjna we Francji (Ledoux, Boullée), styl Stanisława Augusta w Polsce (Łazienki Królewskie).

2. Wymagania edukacyjne

Ocena	Wymagania szczegółowe (Uczeń potrafi...)
Dopuszczający (2)	Wymienić najważniejszych twórców renesansu i baroku; wskazać podstawowe różnice między harmonią renesansu a dynamizmem baroku.
Dostateczny (3)	Wyjaśnić zasady perspektywy linearnej i powietrznej; rozpoznać cechy baroku w architekturze sakralnej; zidentyfikować zabytki polskiego renesansu.
Dobry (4)	Przeprowadzić analizę formalną obrazu renesansowego i barokowego (kompozycja, światło, kolor); zdefiniować cechy manieryzmu i rokoka.
Bardzo dobry (5)	Wykazać wpływ myśli filozoficznej (humanizm, kontrreformacja, oświecenie) na kształtowanie się stylów nowożytnych; analizować założenia urbanistyczne miast idealnych.

Ocena	Wymagania szczegółowe (Uczeń potrafi...)
Celujący (6)	Dokonać głębokiej syntezy zmian w podejściu do przestrzeni architektonicznej na przestrzeni XV-XVIII wieku; pisać eseje krytyczne na temat ewolucji stylów w sztuce.

Klasa 3 (Poziom 3) – Wiek XIX i Początki Nowoczesności

1. Treści nauczania (Syllabus)

- **Romantyzm i Realizm:** Emocjonalizm versus obserwacja rzeczywistości (Friedrich, Delacroix, Courbet). Malarstwo polskie XIX w. (Matejko, Grottger, Michałowski).
- **Architektura XIX wieku:** Historyzm (neogotyk, neorenesans), eklektyzm, inżynieria metalu i szkła (Pałac Kryształowy w Londynie, Wieża Eiffla), narodziny szkoły chicagowskiej (początki wieżowców).
- **Impresjonizm i Postimpresjonizm:** Rewolucja światła i koloru (Monet, Renoir), autonomizacja plamy barwnej (Cézanne, van Gogh, Gauguin, Seurat).
- **Secesja (Art Nouveau):** Płynna linia, ornamentyka organiczna, synteza sztuk w architekturze (Gaudi, Horta, Wagner). Secesja w Polsce (Młoda Polska: Wyspiański, Mehoffer).

2. Wymagania edukacyjne

Ocena	Wymagania szczegółowe (Uczeń potrafi...)
Dopuszczający (2)	Rozpoznać obraz impresjonistyczny; wymienić główne nurty XIX wieku; skojarzyć wieżę Eiffla z nowymi materiałami konstrukcyjnymi.
Dostateczny (3)	Wyjaśnić założenia historyzmu w architekturze; opisać rewolucję techniczną impresjonizmu; wskazać kluczowe cechy polskiego malarstwa historycznego.
Dobry (4)	Analizować formalnie dzieła postimpresjonistów, wskazując ich wpływ na awangardę XX wieku; scharakteryzować styl Gaudiego na tle secesji.
Bardzo dobry (5)	Samodzielnie analizować proces odchodzenia od mimesis w sztuce XIX wieku; ocenić znaczenie rozwoju techniki (fotografia, konstrukcje stalowe) dla sztuk pięknych.
Celujący (6)	Wykazać się erudycją w zakresie teorii sztuki XIX wieku; przeprowadzać samodzielne kwerendy naukowe dotyczące architektury XIX-wiecznej w regionie.

Klasa 3 (Poziom 3) – Wiek XX i Sztuka Współczesna

1. Treści nauczania (Syllabus)

- **Wielka Awangarda początku XX wieku:** Fauwizm, kubizm (analityczny, syntetyczny – Picasso, Braque), futuryzm, ekspresjonizm (Die Brücke, Der Blaue Reiter), abstrakcjonizm (geometryczny i liryczny – Kandinsky, Mondrian, Malewicz), dadaizm (Duchamp i "ready-made"), surrealizm (Dali, Magritte).
- **Architektura Modernizmu:** Funkcjonalizm i styl międzynarodowy. Bauhaus (Gropius), Le Corbusier (5 zasad nowoczesnej architektury), Frank Lloyd Wright (architektura organiczna).
- **Sztuka po II wojnie światowej:** Ekspresjonizm abstrakcyjny (Pollock), Pop-art (Warhol), minimalizm, konceptualizm, land art, happening, performance.
- **Architektura Postmodernizmu i Współczesna:** Dekonstruktywizm (Gehry, Hadid), high-tech (Centrum Pompidou), architektura ekologiczna i zrównoważona.
- **Sztuka polska XX i XXI wieku:** Formiści, kapiści, awangarda lat 20. i 30. (Strzemiński, Kobro), polska szkoła plakatu, sztuka krytyczna.

2. Wymagania edukacyjne

Ocena	Wymagania szczegółowe (Uczeń potrafi...)
Dopuszczający (2)	Rozpoznać dzieło kubistyczne i surrealistyczne; wymienić postacie takie jak Picasso czy Warhol; wskazać budynek modernistyczny.
Dostateczny (3)	Wyjaśnić pojęcie abstrakcji; opisać hasło "forma wynika z funkcji"; zidentyfikować główne kierunki powojennej sztuki.
Dobry (4)	Zanalizować 5 zasad architektury Le Corbusiera; porównać modernizm z postmodernizmem; wyjaśnić sens działań konceptualnych i ready-made.
Bardzo dobry (5)	Dokonać krytycznej analizy skomplikowanych zjawisk sztuki współczesnej (performance, instalacja); biegle interpretować architekturę dekonstruktywistyczną.
Celujący (6)	Formułować dojrzałe, samodzielne sądy estetyczne; pisać recenzje wystaw; wiązać najnowsze trendy sztuki z wyzwaniami współczesnego świata.

WYMAGANIA EDUKACYJNE I TREŚCI NAUCZANIA

Przedmiot: Muzyka (Klasa 1 Liceum)

1. Treści nauczania (Syllabus)

- **Elementy dzieła muzycznego:** Melodyka, rytmika, harmonika, dynamika, agogika, artykulacja, kolorystyka.
- **Instrumenty muzyczne i aparaty wykonawcze:** Klasyfikacja instrumentów, rodzaje zespołów (orkiestra symfoniczna, kameralna, zespoły jazzowe i rockowe).
- **Ewolucja stylów muzycznych w pigułce:** Od chorału gregoriańskiego, przez barok (Bach, Vivaldi), klasycyzm (Mozart, Beethoven), romantyzm (Chopin), po muzykę XX wieku (Strawiński, muzyka filmowa, jazz, elektronika).
- **Muzyka w dialogu z innymi sztukami:** Związki muzyki z filmem, teatrem, malarstwem oraz architekturą (np. akustyka obiektów).
- **Folklor muzyczny:** Tradycje muzyczne Polski (podhalańskie, kurpiowskie) oraz wybrane kultury świata.

2. Wymagania edukacyjne

- **Dopuszczający (2):** Wymienia podstawowe elementy dzieła muzycznego; rozpoznaje brzmienie kilku podstawowych instrumentów; odróżnia muzykę wokalną od instrumentalnej.
- **Dostateczny (3):** Rozpoznaje słuchowo najważniejsze epoki muzyczne (np. barok a romantyzm); potrafi zdefiniować pojęcia takie jak tempo, dynamika; zna twórczość Fryderyka Chopina.
- **Dobry (4):** Charakteryzuje skład orkiestry symfonicznej; analizuje słuchowo prosty utwór muzyczny pod kątem użytych środków wyrazu; dostrzega rolę muzyki w filmie.
- **Bardzo dobry (5):** Świadomie i krytycznie ocenia zjawiska muzyczne współczesności; wykazuje się znajomością faktury i form muzycznych; aktywnie uczestniczy w projektach muzycznych lub kulturalnych klasy.
- **Celujący (6):** Wykazuje się umiejętnościami praktycznymi (gra na instrumencie, śpiew) na wysokim poziomie; posiada dużą wiedzę muzykologiczną i potrafi ją wykorzystać do analizy utworów muzycznych.

WYMAGANIA EDUKACYJNE I TREŚCI NAUCZANIA

Przedmiot: Plastyka (Klasa 1 Liceum)

1. Treści nauczania (Syllabus)

- **Język wizualny plastyki:** Kropka, linia, plama, kształt, faktura, kompozycja (otwarta, zamknięta, statyczna, dynamiczna, symetryczna, asymetryczna).
- **Teoria koloru:** Kolory podstawowe, pochodne, dopełniające; barwy ciepłe i zimne; psychologia koloru.
- **Przestrzeń i perspektywa:** Kulisy, perspektywa zbieżna (jedno- i dwuzbiegowa), malarska, powietrzna, rzutowanie aksonometryczne.
- **Dyscypliny plastyczne i techniki:** Malarstwo (olej, akryl, akwarela), rysunek (ołówki, węgiel, tusz), rzeźba (techniki addytywne i subtraktywne), grafika (warsztatowa i komputerowa).
- **Design, nowe media i przestrzeń publiczna:** Plakat, street art, instalacja, podstawy projektowania graficznego (typografia, layout) oraz architektura wnętrz i krajobrazu.

2. Kryteria oceniania

- **Dopuszczający (2):** Wykonuje proste ćwiczenia plastyczne; potrafi wymienić barwy podstawowe; odróżnia rysunek od malarstwa.
- **Dostateczny (3):** Poprawnie stosuje podstawowe pojęcia (kompozycja, światłocień); wykazuje staranność w pracach manualnych; potrafi zastosować perspektywę zbieżną w prostym rysunku.
- **Dobry (4):** Świadomie dobiera środki wyrazu artystycznego do tematu pracy; poprawnie komponuje płaszczyznę; eksperymentuje z różnymi technikami plastycznymi.
- **Bardzo dobry (5):** Wykazuje się dużą kreatywnością i oryginalnością rozwiązań plastycznych; estetyka wykonania prac jest na bardzo wysokim poziomie; potrafi uzasadnić swoje wybory artystyczne.
- **Celujący (6):** Tworzy prace o wybitnych walorach artystycznych; bierze udział w wystawach, konkursach plastycznych; jego warsztat rysunkowo-architektoniczny (kluczowy dla profilu klasy) wykazuje cechy profesjonalne.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Dostosowania są realizowane na podstawie orzeczeń lekarskich i opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (PPP) oraz bieżącej obserwacji nauczyciela.

1. Dysleksja rozwojowa (dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia)

- **Historia Sztuki:** Wydłużenie czasu na testach pisemnych zawierających analizę porównawczą; nieocenianie estetyki pisma podczas sporządzania notatek i szkiców architektonicznych; możliwość odpowiedzi ustnej zamiast pisemnej przy głębokich zaburzeniach dysgraficznych.
- **Plastyka:** Nieocenianie estetyki i dokładności linii w zadaniach, gdzie kluczowy jest koncept, a uczeń ma problem z motoryką małą (dysgrafia).
- **Muzyka:** Wyrozumiałość przy zapisie nutowym (błędy w kierunku linii, położeniu nut na pięciolinii).

2. Spektrum Autyzmu (w tym Zespół Aspergera)

- **Ogólne:** Sformułowanie jasnych, jednoznacznych komunikatów i poleceń (unikanie metafor bez ich wyjaśnienia). Uprzedzanie o zmianach w harmonogramie lekcji.
- **Historia Sztuki:** Pozwolenie na skupienie się na wybranej, wąskiej dziedzinie (np. detale architektoniczne gotyku) jako punkcie wyjścia do szerszej nauki.
- **Plastyka / Muzyka:** Unikanie zmuszania do pracy w głośnych grupach; możliwość pracy indywidualnej. Zapewnienie alternatywnych materiałów, jeśli uczeń wykazuje nadwrażliwość sensoryczną (np. unikanie brudzących pasteli czy gliny).

3. Słabowidzący i Słabosłyszący

- **Słabowidzący:** Dostarczanie reprodukcji dzieł sztuki i planów architektonicznych w powiększonym formacie, o wysokim kontraście. Miejsce w pierwszej ławce. Zezwolenie na fotografowanie tablicy.
- **Słabosłyszący:** Podczas lekcji muzyki – umożliwienie odbioru muzyki za pomocą aparatów słuchowych połączonych z systemem FM, wykorzystanie wizualizacji dźwięku, drgań basowych; dostarczanie tekstów pieśni/libretta na piśmie.

SPOSÓB I TRYB PODWYŻSZANIA OCEN ROCZNYCH

SPOSÓB I TRYB PODWYŻSZANIA OCEN ROCZNYCH

Procedura ta jest zgodna z **Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej** w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz Statutem Szkoły.

1. Warunki wstępne podwyższania oceny

Uczeń ma prawo do ubiegania się o podwyższenie przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej, jeżeli spełnia następujące warunki:

- każdy uczeń ma prawo ubiegać się o podwyższenie oceny, niezależnie od liczby nieobecności, również w przypadku dłuższej choroby.
- Przystąpił do wszystkich obowiązkowych sprawdzianów i prac klasowych w terminie głównym lub poprawkowym.
- Wykazywał się aktywnością i terminowo oddawał prace domowe / projekty plastyczne / teczki z rysunkami architektonicznymi.

2. Procedura krok po kroku

KROK 1: Wniosek Ucznia/Rodzica

Poprawa oceny śródrocznej i rocznej jest możliwa na pisemny wniosek w Librusie pełnoletniego ucznia lub rodzica ucznia niepełnoletniego do nauczyciela uczącego danego przedmiotu. Zakres materiału ustala nauczyciel. Egzamin odbywa się na drugi dzień od złożenia wniosku.

KROK 2: Weryfikacja Nauczyciela

-> Sprawdzenie warunków formalnych (oceny cząstkowe).

KROK 3: Forma Sprawdzianu Weryfikacyjnego

-> Historia Sztuki: Sprawdzian pisemny (pytania otwarte, test, analiza dzieła sztuki/architektury) i/lub obrona prezentacji multimedialnej z zakresu wymagań na wnioskowaną ocenę.

-> Plastyka: Wykonanie dodatkowej, autorskiej pracy plastyczno-architektonicznej w zadanej technice w obecności nauczyciela oraz obrona portfolio.

-> Muzyka: Sprawdzian słuchowo-teoretyczny z zakresu omawianych epok i struktur muzycznych.

KROK 4: Decyzja Finałowa

-> Uczeń, który zaliczy sprawdzian weryfikacyjny na ocenę, o którą się ubiegał (lub wyższą), otrzymuje tę ocenę na koniec roku. W przypadku niepowodzenia, utrzymana zostaje ocena przewidywana. Ocena roczna nie może zostać obniżona w wyniku tego sprawdzianu.